

Najvýznamnejšie zmeny v oblasti DPH od 1. októbra 2012

Parlament na svojom zasadnutí dňa 26. júla 2012 schválil rozsiahlu novelu zákona o DPH. Zámerom novely je prijatie ustanovení, ktoré sú spojené s bojom proti daňovým podvodom a ktoré majú zabrániť ich ďalšiemu rozširovaniu. Na druhej strane zámerom novely zákona o DPH nie je vytvorenie administratívnych prekážok pre legálne podnikajúce daňové subjekty. Novela zákona o DPH už bola vyhlásená v zbierke zákonov (z.č. 246/2012 Z.z.), pričom väčšina ustanovení nadobudne účinnosť 1. októbra 2012. Nižšie uvádzame najvýznamnejšie zmeny, ktoré nám prinesie novelizácia zákona o DPH.

Zavádza sa povinná zábezpeka na DPH pri registrácii tzv. rizikových subjektov. Ide napr. o subjekty, ktorých konatelia alebo spoločníci sú alebo boli konateľmi alebo spoločníkmi v iných právnických osobách, ktoré majú nedoplatky na DPH; ďalej subjekty, ktorých konatelia alebo spoločníci majú nedoplatky na DPH. Subjekty, pri ktorých existuje riziko zneužívania systému DPH, budú povinné pred registráciou pre DPH zložiť zábezpeku na túto daň. Výška uvedenej zábezpeky sa bude pohybovať v rozmedzí od 1.000 eur do 500.000 eur v závislosti od posúdenia rizika vzniku nedoplatku na DPH daňovým úradom. Ak stanovenú zábezpeku subjekt neuhradí resp. ju uhradí v nižšej čiastke, bude jeho žiadosť o dobrovoľnú registráciu pre DPH zamietnutá. V prípade povinnej registrácie správca dane zaregistruje žiadateľa pre DPH a ak tento nezloží určenú zábezpeku, správca dane bude túto čiastku od neho vymáhať.

Povinnosť zložiť zábezpeku na daň sa bude vzťahovať aj na subjekty, ktoré sa pre DPH registrujú dobrovoľne, pokiaľ v čase registrácie neuskutočňujú dodávky tovarov alebo služieb, ale vykonávajú len prípravnú činnosť na podnikanie. To je prípad napr. novozaložených spoločností, ktoré v začiatkoch podnikania nakupujú tovary a služby, pričom k vlastným dodávkam ich tovarov alebo služieb dochádza až neskôr. Pre tieto subjekty platí taktiež rozpätie výšky zábezpeky uvedené vyššie, pričom podľa vyjadrenia daňovej správy sa predpokladá ukladať zábezpeka v dolnej hranici tohto rozpätia.

Povinne sa stane platiteľom DPH podnikateľ, ktorý dodá stavbu, prípadne jej časť alebo stavebný pozemok resp. prijme platbu pred ich dodaním, a to v tom prípade, ak sa z takéhoto dodania má dosiahnuť zákonom stanovený obrat pre povinnú registráciu pre DPH (49.790 eur). Platiteľom DPH sa takáto osoba stane už pred dodaním stavby (či pozemku, či pred prijatím platby), na rozdiel od súčasného stavu, kedy povinnosť registrácie nastáva až po dodaní stavby (atď.), ktorým je prekročený zákonom stanovený obrat.

Platiteľ DPH v prípade cezhraničnej dodávky tovaru do EÚ, ktorého prepravu vykoná on sám alebo jeho odberateľ, bude povinný na účely preukázania splnenia podmienok pre oslobodenie od DPH disponovať okrem kópie faktúry aj potvrdením o prijatí tovaru odberateľom (povinnými náležitosťami budú okrem iného identifikácia odberateľa,

množstvo tovaru, dátum a miesto prevzatia tovaru v inom členskom štáte, dátum a miesto ukončenia prepravy, identifikácia vodiča a použitého dopravného prostriedku).

Novela zákona prináša zmenu v prípade dovozu tovaru z tretích štátov, ak je tento tovar určený následne na dodanie do iného členského štátu. Aby nedošlo k situácii, že dovoz tovaru nebude zdanený ani v členskom štáte dovozu ani v členskom štáte určenia, bude môcť colný úrad žiadať zabezpečenie dane pri dovoze tohto tovaru.

Novelou sa zavádza mechanizmus tuzemského samozdanenia v prípade dodania nehnuteľnosti, ktorú sa dodávateľ rozhodol zdaníť. Platiť DPH z takejto transakcie už nebude dodávateľ nehnuteľnosti, ale jej odberateľ (v prípade, že obaja budú registrovanými platiteľmi DPH).

Novela zákona rozširuje spoločnú a nerozdielnú zodpovednosť za platbu DPH, ktorá sa vzťahuje k dodávkam, pri ktorých dodávateľ nezaplatil DPH a odberateľ o tom vedel, alebo vedieť mohol. V uvedenom prípade sa odberateľ stáva ručiteľom za nezaplatenú DPH. Správca dane ho následne môže vyzvať uhradiť neuhradenú DPH.

Platiteľovi DPH, ktorý od iného platiteľa DPH z iného členského štátu EÚ kúpi motorové vozidlo s cieľom jeho ďalšieho predaja, ustanovuje novela zákona o DPH povinnosť viesť podrobné záznamy o kúpenom vozidle, ako sú okrem iného identifikácia predávajúceho, hodnota tovaru, identifikačné číslo vozidla VIN, počet najazdených kilometrov. Tieto záznamy bude kupujúci povinný doručovať správcovi dane v lehote na podanie daňových priznaní k DPH.

Zachováva sa základné zdaňovacie obdobie kalendárny mesiac a ruší sa automatický prechod na štvrtročné zdaňovacie obdobie (pri nedosiahnutí výšky zákonom stanoveného ročného obratu). Podľa nových pravidiel sa platiteľ DPH môže rozhodnúť pre štvrtročné zdaňovacie obdobie len v prípade, ak za 12 predchádzajúcich po sebe idúcich kalendárnych mesiacov nepresiahol obrat vo výške 100.000 eur (v súčasnosti je hranica obratu vo výške 331.939,19 eur za predchádzajúci kalendárny rok) a zároveň ak uplynulo minimálne 12 mesiacov od konca mesiaca, v ktorom sa stal platiteľom. Novoregistrovaní platitelia DPH teda budú mať povinne mesačné zdaňovacie obdobie, a to minimálne jeden rok.

Predmetná novela zákona o DPH prináša ďalšie zmeny s účinnosťou od 1. januára 2013, o ktorých budeme informovať neskôr. Jedná sa predovšetkým o zmeny v oblasti fakturácie, z ktorých spomenieme napríklad zníženie hranice na vystavovanie dokladov z ERP (tzv. zjednodušených daňových dokladov), a to na sumu 1.000 eur vrátane DPH za dodaný tovar alebo službu, ak úhrada je v hotovosti a na sumu 1.600 eur vrátane DPH, ak úhrada je vykonaná napríklad platobnou kartou (do 31.12.2012 sa pre oba tieto prípady uplatňuje hranica ceny 1.659,70 eur za dodaný tovar alebo službu).

Novela zákona o DPH prináša so sebou mnoho viac zmien, ktoré sa dotýkajú daňových subjektov na Slovensku. Tento článok uvádza len najdôležitejšie zmeny, ktoré na nás čakajú už o jeden mesiac.

Auditor SK s.r.o.

V Bratislave, dňa 27.08.2012